

Computer Arkitektur

Bits, Bytes, og Integers

Forelæsning 1
Brian Nielsen

*Credits to
Randy Bryant & Dave O'Hallaron (CMU)*

Kursusgang 0-2: Tal repræsentation

Introduktion

- Computer Arkitektur?
- Realiteterne
- Kursus mål
- Kursus format

Binær repræsentation

- Eksempel-system
 - X86-64, Linux, gcc
- Binær, Hex, Dec
- Model for hukk.
 - Words
 - Adresser
 - Endian-ness
- C sproget
- Typer+størrelser
 - Char, Short, Ints, Long, Pointers (8,16,32,64,) ...
- Boolsk Algebra
 - True, False
 - \wedge AND, \vee OR, \neg NOT, \oplus XOr
- Logiske Operationer
 - True, False, $\&\&$, $||$, $!$
- Bit-vektor Operationer
 - 0,1, $\&$, $|$, \sim , \wedge

Heltal og Floats

- Unsigned/signed
 - Two's complement
- Operationer
 - Addition
 - Multiplikation
 - Skiftning
 - Konvertering
 - Ekspandering
 - Trunkering
- Floating Point
 - Binære brøker
 - IEEE 754
 - Præcision
 - Afrunding

- Hvordan organiseres hukommelsen
- Hvordan repræsenteres og tal og hvad er de grundlæggende operationer derpå?
- Vigtige begrænsninger ved tal-repræsentationerne

Tal-systemer og notation

Decimal tal

- Base 10
 - Streng af cifrene 0,1,2,3,4,5,6,7,8,9
 - $123_{10} = 1 \cdot 10^2 + 2 \cdot 10^1 + 3 \cdot 10^0$
 - Mest betydende ciffer: tallet med størst vægt (til venstre)
 - Mindst betydende ciffer: tallet med mindst vægt

Binære tal

- Base 2
 - Streng af cifrene 0,1
 - $101_2 = 1*2^2 + 0*2^1 + 1*2^0$
- Mest betydende ciffer: tallet med størst vægt (til venstre)
 - **Mest betydende bit**
- Mindst betydende ciffer: tallet med mindst vægt
 - **Mindst betydende bit**

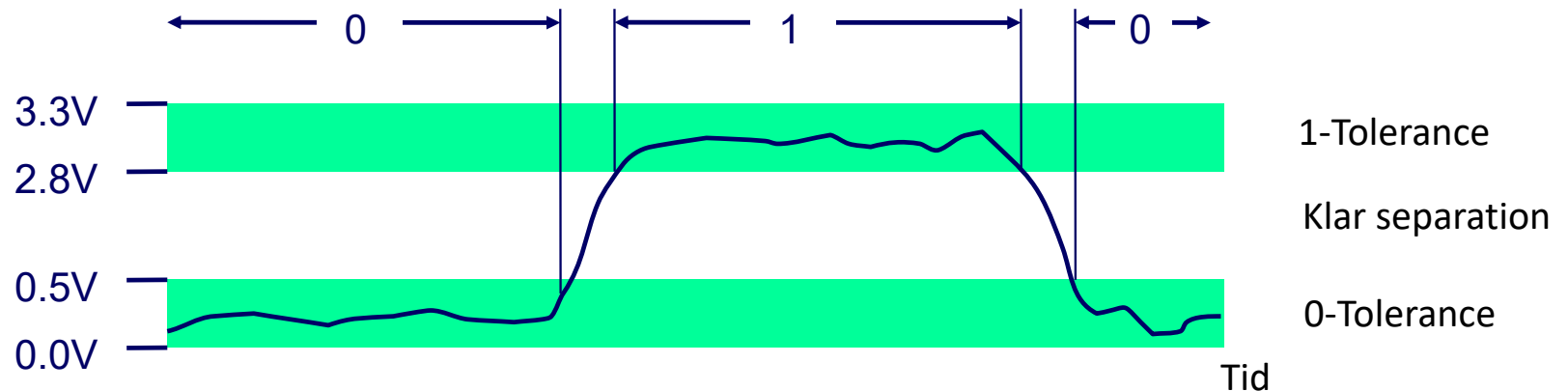
Hexa-decimale tal

- Base 16
 - Streng af cifrene '0' til '9' og 'A' til 'F'
 - $1AF_{16} = 1 \cdot 16^2 + A \cdot 16^1 + F \cdot 16^0$
 $= 1 \cdot 16^2 + 10 \cdot 16^1 + 15 \cdot 16^0 = 431_{10}$
- C-notation: hex tal præfixes med "0x"
 - $FA1D37_{16}$ skrives som
 - 0xFA1D37B , eller 0xfa1d37b
- Konvertering til binært er NEMT
 - Erstat hvert hex-tal med dets binære værdi (4 bits)
 - 2BA → 0010 1011 1010
- Konvertering fra binært er NEMT
 - Opdel bitstreng i grupper af 4 (højre mod venstre)
 - 1010111010 → 10 1011 1010 → 2BA

Hex	Decimal	Binær
0	0	0000
1	1	0001
2	2	0010
3	3	0011
4	4	0100
5	5	0101
6	6	0110
7	7	0111
8	8	1000
9	9	1001
A	10	1010
B	11	1011
C	12	1100
D	13	1101
E	14	1110
F	15	1111

- Investér tid nu til at blive fortrolig med notationen og konvertering.
- NEM konvertering HEX-BIN

Binær Repræsentation

- Mennesker: 10 fingers, base 10 naturligt.
- Computere: base 2 mere naturlig og pålideligt
- Base16 (Hexa-decimal): mere kompakt og nemt at oversætte til/fra binær

32 bit tal: $FDECBA98_{16} = 11111101111011001011101010011000_2$

$FEDCBA9876543210_{16} = 111111011011100101110101001100001110110010101000011001000010000_2$

Notation for Byte værdier

PP2.1
PP2.3

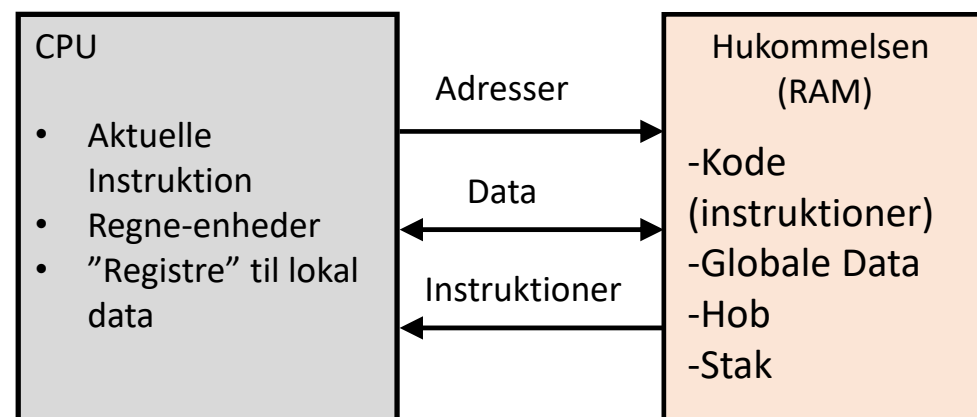
- Byte = 8 bits
- Binært: 00000000_2 to 11111111_2
 - $11000011_2 = 1*2^7 + 1*2^6 + 0*2^5 + \dots + 1*2^1 + 1*2^0 = 195_{10}$
 - Most significant bit, least significant bit
- Decimal: 0_{10} to 255_{10}
- Hexa-decimal: 00_{16} to FF_{16}
- Den mindste datatype processoren gemmer i hukommelsen

Hex	Decimal	Binær
0	0	0000
1	1	0001
2	2	0010
3	3	0011
4	4	0100
5	5	0101
6	6	0110
7	7	0111
8	8	1000
9	9	1001
A	10	1010
B	11	1011
C	12	1100
D	13	1101
E	14	1110
F	15	1111

Hukommelses-model

En simpel maskine-model

- Processor (central processing unit)
 - Udfører maskin-instruktioner (fx "add")
- Hukommelsen
 - RAM aka. Primær Hukommelsen aka. Arbejdshukommelsen
 - Lagrer instruktionerne for kørende programmer
 - Lagrer kørende programmer's data
 - Variable, temps, objekter, stak, ...
 - Processoren arbejder hele tiden med hukommelsen
 - Læser instruktioner
 - Læser og skriver variable
 - Flygtig

Byte-baseret hukommelsesmodel

- Model: Tænk på hukommelsen som et meget stort byte-array!
 - Index kaldes adresse
 - Hvert element kan indeholde 1 byte
- EX
 - Et [ascii tegn](#) fylder 1 byte
 - "Hej med jer!"
 - 72,101,106, 32,109,101,106,32, 106, 101, 114, 33

Pop Quizz1

I hvilken adresse ligger "!" placeret?

- Som decimal adresse?
- Som hexadecimal adresse ?

Pop Quizz2

Antag 2^{32} bytes stor hukommelse

- Hvad hedder den første adresse?
- Hvad hedder den største (i dec og hex)?

Bytes	Addr.
	00000000
	00000001
	00000002
	00000003
72	00000004
101	00000005
106	00000006
32	00000007
109	00000008
101	00000009
106	00000010
32	
106	...
101	
114	
33	
	...
	ffffffff

Byte-baseret hukommelsesmodel

- Processoren udsteder virtuelle adresser
 - Abstraktion: et meget stort byte-array!
 - I virkeligheden flere RAM moduler og et hierarki af forskellige hukommelsestyper
 - Operativ System giver et privat adresserum til hver “proces”
 - Proces= kørende program
 - Program må overskrive egne data, ikke andres
 - OS/HW oversætter virtuelle adresser til fysisk adresse
- Compiler + køretidsomgivelse styrer allokering
 - Bestemmer hvor instruktioner, globale data, stak, hob, mv. gemmes
 - inden for en proces’ eget virtuelle adresserum

Bytes	Addr.
	00000000
	00000001
	00000002
	00000003
	00000004
	00000005
	00000006
	00000007
	00000008
	00000009
	00000010
	...
	ffffffff

Maskin “Ord”/Words

- Word / ord =
 - En samling af bits, som computeren kan arbejde med som en naturlig enhed
 - Typeløs værdi
 - Datatype afhænger af den fortolkning vi lægger ned over ordet: (signed/unsigned) heltal, float, instruktion, pointer,...
 - Længde: typisk 8, 16, 32, 64 bits (potens af 2)
- En arkitekturs ordstørrelse (“**Word Size**”): det største antal bits maskinen normalt kan håndtere i én operation
 - Læse, skrivning i hukommelsen
 - Maks antal bits i register
 - Største heltal
 - Størrelse på adresser
- Tidligere(PC klasse og op): 32 bits (4 bytes) words
 - Adresser begrænset til 4GB: Blev for lidt til moderne data intensive applikationer
- Nuværende (PC klasse og op): 64 bits (8 bytes) words
 - Potential adresserum $= 2^{64} \approx 1.8 \times 10^{19}$ bytes
 - Nuværende x86-64 processorer sparer og bruger ”kun” 48-bit adresser: 256 Terabytes
- Maskinen understøtter flere (mindre) data-enheder
 - Størrelsen går op i eller er deleligt med ordstørrelsen

Ord-baseret hukommelses organisering

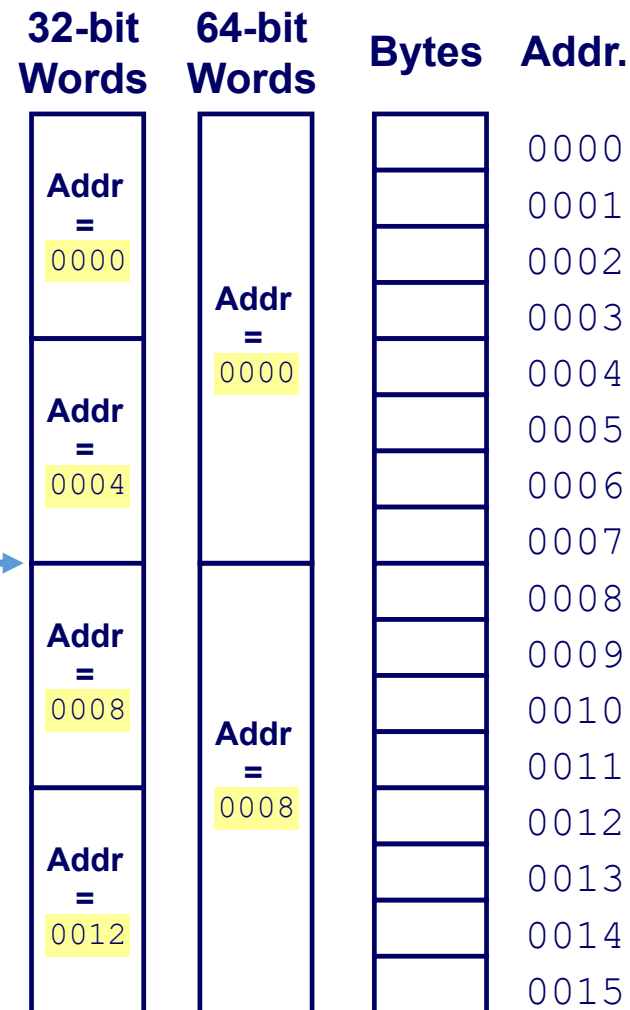
- Adresse angiver placering
 - Adresse på første byte i word
 - Adresse af følgende ord ændres med 4 (32-bit) or 8 (64-bit)
- Pointer= adresse på ordets (start) placering i hukommelsen

Relateret til pointer aritmetik.

Pop Quizz3

Tallet 4294967234_{10} skal gemmes i hukommelsen som et 32 bit ord, startende i adresse 0.

- I hvilken adresse slutter det?

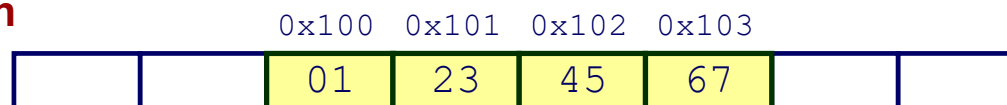
Byte Ordning

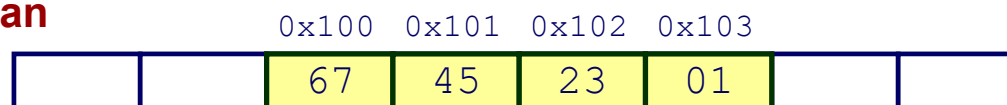
- I hvilken rækkefølge er et ords bytes lagret?
- Konventioner
 - **Big End-ian:** Sun, Motorola Power PC, Internet
 - Mest betydende byte først; mindst betydende byte har højeste adresse
 - **Little End-ian:** x86
 - Mindst betydende byte først; mindst betydende byte has laveste adresse
- Ex. Et 32-bit ord (4 bytes) gemmer et heltals-variabel x med værdien 0x01234567 (1193046₁₀), lagret med start adresse 0x100:

Big Endian

Little Endian

Læsning af byte-omvendt kode

- Disassemblering
 - Text repræsentation af binær maskinkode
 - Generated af disassembler-program med maskinkode input
- Example Fragment

Adresse	Maskinkode	Assembly
8048365:	5b	pop %ebx
8048366:	81 c3 <u>ab 12 00 00</u>	add \$0x12ab,%ebx
804836c:	83 bb 28 00 <u>00 00 00</u>	cmpl \$0x0,0x28(%ebx)

- Decifring af tal

- Værdi:
- Udfyld til 32 bits:
- Opdel i bytes:
- Vend om:

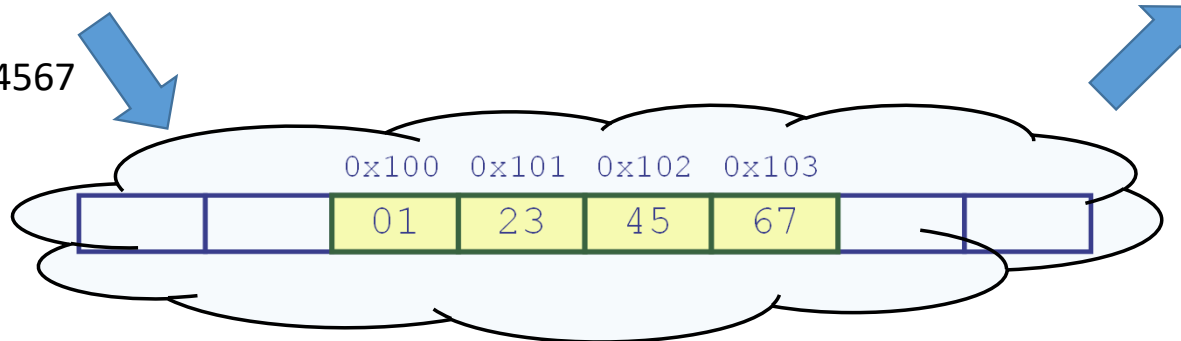
0x12ab
0x000012ab
00 00 12 ab
ab 12 00 00

Kommunikation af binær data

- En big-endian maskine sender værdien $0x01234567$ (1193046_{10}) til en little endian maskine.

Big Endian

$0x01234567$

Little Endian

$0x67452301 = 1732584193_{10}$

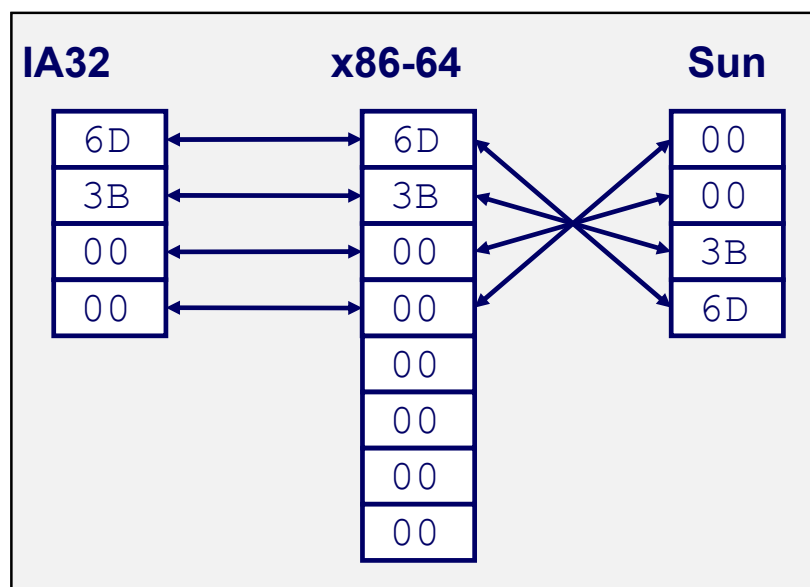
- Forskellige maskiner kan have forskellige ord-størrelse og "end-ian-ness".
- Internet-protokollerne bruger "big-endian" byte ordning.
- Ved kommunikation af binær data, fx over netværk og via filer, skal maskinerne blive "enige" om data repræsentation, og konvertere ved sender/eller modtager, eller begge steder

Repræsentation af Basale Data typer

Repræsentation af Integers

Decimal: 15213
Binær: 0011 1011 0110 1101
Hex: 3 B 6 D

long int C = 15213;

- Et heltal repræsenteres i dets binære form og lagres som et "ord"
- Efter maskinens end-ianess
- Nødvendige antal bytes afhængigt af datatypen og maskinens ordstørrelse

Hvad fylder basale C-typer (i bytes)?

C Data Type	Typical 32-bit	Intel IA32	x86-64	Arduinos		
				ESP8266 (32bit)	Nano-ATMega328p (8-bit)	ATTiny85 (8-bit)
char	1	1	1	1	1	1
short	2	2	2	2	2	2
int	4	4	4	4	2	2
long	4	4	8	4	4	4
long long	8	8	8	8	8	8
float	4	4	4	4	4	4
double	8	8	8	8	4	4
long double	8	10/12 *)	10/16 *)	8	4	4
pointer	4	4	8	4	2	2

NB! Garanterede numeriske intervaller:
https://en.wikipedia.org/wiki/C_data_types

*) [80-bit extended precision](#) type understøttet af x86 hardware

Demo

- `printranges.c`

```
vagrant@vagrant-ubuntu-trusty-64: ~/Skrivebord/Demo
vagrant@vagrant-ubuntu-trusty-64:~/Skrivebord/Demo$ gcc printranges.c
vagrant@vagrant-ubuntu-trusty-64:~/Skrivebord/Demo$ ./a.out
The number of bits in a byte: 8
-----
Type  sizeof(bytes)  signed                unsigned
char      1  [-128,127]          [0,255]
short     2  [-32768,32767]   [0,65535]
int       4  [-2147483648,2147483647] [0,4294967295]
long      8  [-9223372036854775808,9223372036854775807] [0,18446744073709551615]
long long 8  [-9223372036854775808,9223372036854775807] [0,18446744073709551615]
char pointer 8  [(nil),0xffffffffffffffff] [(nil),0xfffffffffffffffff8]
long pointer 8
float      4  [1.175494e-38,3.402823e+38]
double     8  [2.225074e-308,1.797693e+308]
long double 16 [3.362103e-4932,1.189731e+4932]
vagrant@vagrant-ubuntu-trusty-64:~/Skrivebord/Demo$
```

Udskrivning af data repræsentation

Prøv det!

- Casting pointer til unsigned char * giver et byte array

```
typedef unsigned char *pointer;

void show_bytes(pointer start, int len){
    int i;
    for (i = 0; i < len; i++)
        printf("%p\t0x%.2x\n", start+i, start[i]);
    printf("\n");
}
```

```
int a = 15213;
printf("int a = 15213;\n");
show_bytes((pointer) &a, sizeof(int));
```

Printf directives:

%p: Print pointer

%x: Print Hexadecimal

Resultat (Linux, X86-64):

```
int a = 15213;
0x11ffffcb8 0x6d
0x11ffffcb9 0x3b
0x11ffffcba 0x00
0x11ffffcbb 0x00
```

Repræsentation af Pointers

```
int B = -15213;  
int *P = &B;
```

- Pointer= adresse på objektets placering i hukommelsen
- Størrelse af pointers svarer normalt til ordstørrelsen
(men også afhængigt af understøttet hukommelsesmængde, jfv. 8-bit micro controller.)

Sun	IA32	x86-64
EF	D4	0C
FF	F8	89
FB	FF	EC
2C	BF	FF
		FF
		7F
		00
		00

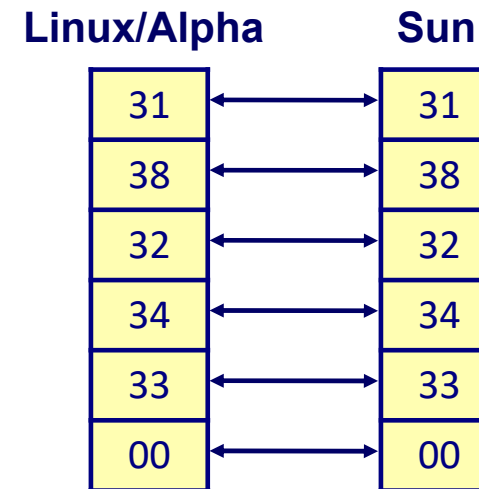
Forskellige compilere og maskiner placerer objekter forskelligt!

- Data-layout og "alignment"

Repræsentation of Streng

- Streng i C
 - Repræsenteret ved array af karakterer (chars)
 - Karakterer kodes i ASCII format
 - Standard 7-bit indkodning
 - Karakteren "0" has kode 0x30
 - Cifferet i har værdi $0x30+i$
 - Streng skal nul-termineres
 - Sidste karakter = 0
- Kompatibilitet
 - Byte ordning uproblematisk

```
char S[6] = "18243";
```


Boolsk algebra
Bit niveau operationer
Logiske udtryk

Boolsk Algebra

- Udviklet af George Boole ca. år 1850
 - Algebra over Sand-Falsk værdier
 - Konvention: "True" kodes som 1, og "False" som 0

True, False

\wedge AND

\vee OR

\neg NOT

\oplus XOr

And

$A \& B = 1$ når både $A=1$ og $B=1$

&		B	
		0	1
A	0	0	0
	1	0	1

Or

$A | B = 1$ når $A=1$ eller $B=1$

		B	
		0	1
A	0	0	1
	1	1	1

Exclusive-Or (Xor: "enten-eller")

$A \wedge B = 1$ når netop ét af: $A=1$ eller $B=1$,

^		B	
		0	1
A	0	0	1
	1	1	0

Not

$\sim A$ = negeres

~		
A	0	1
	1	0

General Boolsk Algebra

- Opererer med Bit Vektorer
- Operationer anvendes bit-vist

$$\begin{array}{rclcl}
 01101001 & 01101001 & 01101001 & & \\
 \& 01010101 & | 01010101 & ^ 01010101 & \sim 01010101 \\
 \hline
 01000001 & 01111101 & 00111100 & & 10101010
 \end{array}$$

- Regneregler for Boolsk Algebra (også for bit-vektorer)

Commutative:

- $A \& B = B \& A$
- $A | B = B | A$

Associative:

- $(A \& B) \& C = A \& (B \& C)$
- $(A | B) | C = A | (B | C)$

Distributive:

- $(A \& (B | C) = (A \& B) | (A \& C)$
- $(A | (B \& C) = (A | B) \& (A | C)$

Identity:

- $A \& 1 = A$
- $A | 0 = A$

Complement:

- $(A \& (\sim A)) = 0$
- $A | (\sim A) = 1$

DeMorgan's Law:

- $\sim(A \& B) = (\sim A) | (\sim B)$
- $\sim(A | B) = (\sim A) \& (\sim B)$

Bit-niveau Operationer i C

- Bit-vise operationer `&`, `|`, `~`, `^` findes i C
 - Kan anvendes på alle “hel-tallige” data typer: long, int, short, char, unsigned varianter
 - Operander fortolkes som bit vektorer

```
char b;
char a=0x41;
b=~a;
c=a&b
```

- Ex. Char data type:

```
~0x0C → 0xF3
  ~0000 11002 → 1111 00112
~0x00 → 0xFF
  ~0000 00002 → 1111 11112
```

```
0x69 | 0x0C → 0x6D (set bit 3-4)
  0110 10012
| 0000 11002
= 0110 11012
```

```
0x69 & 0x0C → 0x08 (udlæs bit 3-4)
  0110 10012
& 0000 11002
= 0000 10002
```

```
0x69 &~ 0x0C → 0x6D (slet bit 3-4)
  0110 10012
& 1111 00112
= 0110 00012
```

Eksempel på anvendelse: Repræsentation af (små) tal-mængder

Nyttigt, simpelt, effektivt
for “små” integers.

- Repræsentation

- bit vektor a med længde w kan repræsentere en delmængde af tallene :

$$A \subseteq \{0, \dots, w-1\}$$

- Bit $a_j = 1$, hvis $j \in A$

$$A = \{0, 3, 5, 6\} \quad 0110 \ 1001$$

7654 3210

- Fx

$$B = \{0, 2, 4, 6\} \quad 0101 \ 0101$$

7654 3210

- Operationer

- & fællesmængde $A \cap B = \{0, 6\}$ 01000001
- | foreningsmængde $A \cup B = \{0, 2, 3, 4, 5, 6\}$ 01111101
- ^ Symmetrisk difference $A \oplus B = \{2, 3, 4, 5\}$ 00111100
- ~ Komplementærmængde $B^c = \{1, 3, 5, 7\}$ 10101010

Modsætning: Logiske udtryk i C

- "Logiske" Operatorer i **betingede udtryk**:

- `&&, ||, !`

- Betragter 0 som "False"

- Alle ikke-nul værdier er "True"

- Returnerer altid **0 or 1**

- Tidlig terminering (Short-circuit evaluering):

- `if (a && b) {}`
 - `if (a || b) {}`

- Eksempler (char datatype)

- `!0x41` → `0x00`

- `!0x00` → `0x01`

- `!!0x41` → `0x01`

- `0x69 && 0x55` → `0x01`

- `0x69 || 0x55` → `0x01`

- `p && *p` (undgå de-referering af null-pointer)

Heltal og Two's Complement

Heltal og Integers

- Repræsentation af positive tal og negative heltal?
 - Udnytte alle bits
 - Nem/hurtig at regne med,
 - Pæne, gennemskuelige matematiske regne-regler
- Fortegns-bit
- Ones' complement
 - +0,-0 ??
 - $a+(-a) \neq 0$
- Two's complement
- Forskudt talområde (floats)

```
int x = 15213;  
int y = -15213;
```

```
Unsigned int x = 15213;
```

```
010001000010010101010  
????????
```

Se evt. [denne video](https://www.youtube.com/watch?v=Z3mswCN2FJs):

<https://www.youtube.com/watch?v=Z3mswCN2FJs>

One's Complement
Two's Complement
Signed Magnitude

Positive heltal (Unsigned Int)

- Med w -bits kan vi indkode 2^w forskellige værdier:

Unsigned

"Binary-to-unsigned"

$$B2U(X) = \sum_{i=0}^{w-1} x_i \cdot 2^i$$

1 0 1 0
 w_3, w_2, w_1, w_0

$$\begin{array}{rcccccl} 1 \cdot 2^3 & + & 0 \cdot 2^2 & + & 1 \cdot 2^1 & + & 0 \cdot 2^0 & = \\ 8 & + & 0 & + & 2 & + & 0 & = 10 \end{array}$$

Integers

- Med w -bits kan vi indkode 2^w forskellige værdier

Unsigned

$$B2U(X) = \sum_{i=0}^{w-1} x_i \cdot 2^i$$

“Binary-to-two’s comp”

Two’s Complement

$$B2T(X) = -x_{w-1} \cdot 2^{w-1} + \sum_{i=0}^{w-2} x_i \cdot 2^i$$

**Sign
Bit**

Integers (signed)

- Med w -bits kan vi indkode 2^w forskellige værdier

Unsigned

$$B2U(X) = \sum_{i=0}^{w-1} x_i \cdot 2^i$$

$$1 \cdot 2^3 + 0 \cdot 2^2 + 1 \cdot 2^1 + 0 \cdot 2^0 =$$
$$8 \quad +0 \quad +2 \quad +0 = 10$$

$w=4$

1 0 1 0
 w_3, w_2, w_1, w_0

Two's Complement

$$B2T(X) = -x_{w-1} \cdot 2^{w-1} + \sum_{i=0}^{w-2} x_i \cdot 2^i$$

Sign
Bit

$$-1 \cdot 2^3 + 0 \cdot 2^2 + 1 \cdot 2^1 + 0 \cdot 2^0 =$$
$$-8 \quad +0 \quad +2 \quad +0 = -6$$

Integers

```
short int x = 15213;  
short int y = -15213;
```

- Eksempel: (C short, 2 bytes)

	Decimal	Hex	Binary
x	15213	3B 6D	00111011 01101101
y	-15213	C4 93	11000100 10010011

- Fortegns bit (Sign bit)
 - I Two's complement, angiver mest betydende bit fortegnet
 - 0 for ikke-negative
 - 1 for negative
 - Bidrager med stor negativ vægt.

Two's Complement

$$B2T(X) = -x_{w-1} \cdot 2^{w-1} + \sum_{i=0}^{w-2} x_i \cdot 2^i$$

Sign Bit

$$-1 \cdot 2^{15} + 1 \cdot 2^{14} + 1 \cdot 2^{10} + 1 \cdot 2^7 + 1 \cdot 2^4 + 1 \cdot 2^1 + 1 \cdot 2^0 = -32768 + 16384 + 128 + 16 + 2 + 1 = -15213$$

(negation (-x) kan fås fra x ved at beregne komplementet til x og addere 1).

Numeriske intervaller (Ranges)

Unsigned Værdier

- $UMin=0$
000...0
- $UMax= 2^{w-1} + \dots + 2^1 + 2^0 = 2^w - 1$
111...1

Værdier i Two's Complement

- $TMin = -2^{w-1}$
100...0
- $TMax = 2^{w-1} - 1$
011...1
- Minus 1
111...1

Værdier for $W = 16$

	Decimal	Hex	Binary
UMax	65535	FF FF	11111111 11111111
TMax	32767	7F FF	01111111 11111111
TMin	-32768	80 00	10000000 00000000
-1	-1	FF FF	11111111 11111111
0	0	00 00	00000000 00000000

Intervaller for andre ord-størrelser

	W			
	8	16	32	64
UMax	255	65,535	4,294,967,295	18,446,744,073,709,551,615
TMax	127	32,767	2,147,483,647	9,223,372,036,854,775,807
TMin	-128	-32,768	-2,147,483,648	-9,223,372,036,854,775,808

Observationer

- $|TMin| = TMax + 1$
 - Asymmetrisk interval
 - $UMax = 2 * TMax + 1$

C Programmering

- `#include <limits.h>`
- Erklærer konstanterne, fx.,
 - `ULONG_MAX`
 - `LONG_MAX`
 - `LONG_MIN`
- Værdierne er platforms specifikke

C#/JAVA har tilsvarende konstanter.

Unsigned & Signed Værdier

X	B2U(X)	B2T(X)
0000	0	0
0001	1	1
0010	2	2
0011	3	3
0100	4	4
0101	5	5
0110	6	6
0111	7	7
1000	8	-8
1001	9	-7
1010	10	-6
1011	11	-5
1100	12	-4
1101	13	-3
1110	14	-2
1111	15	-1

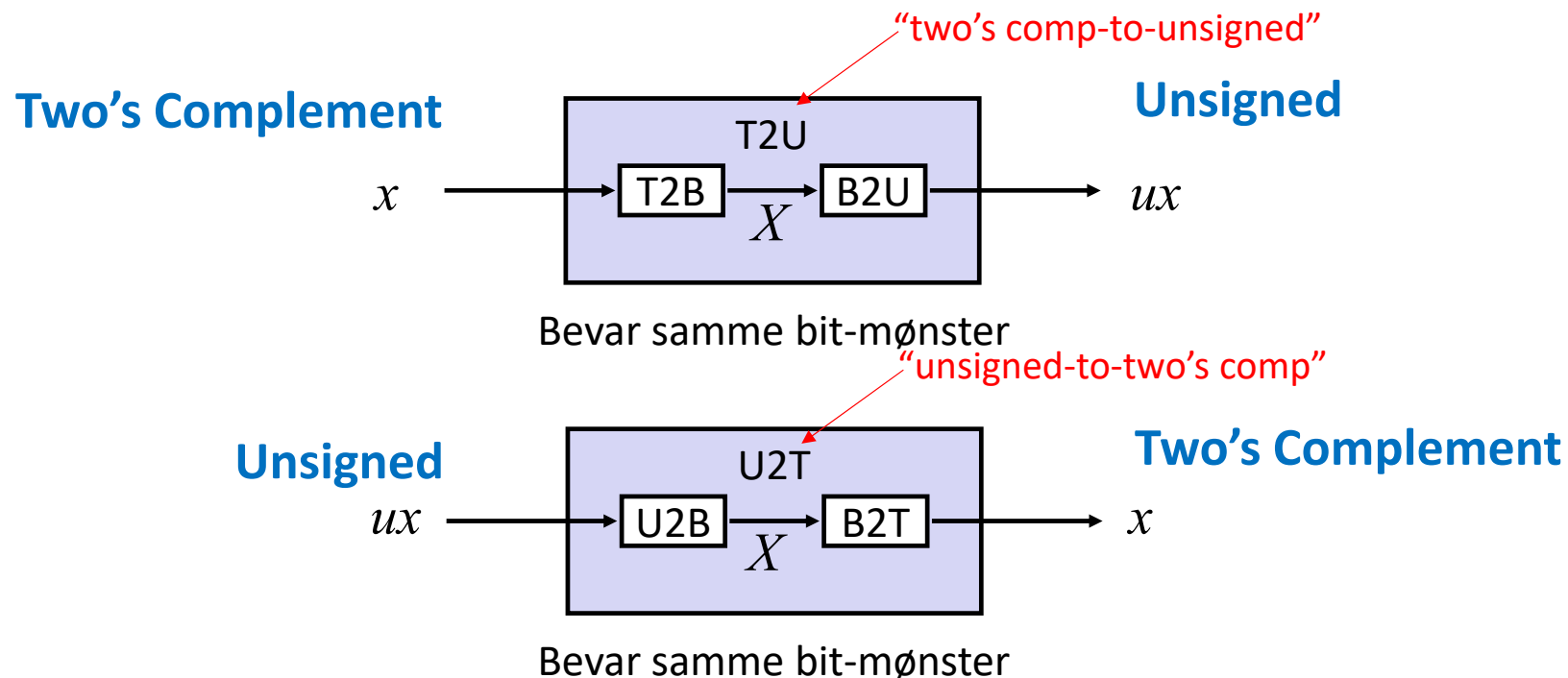
- Ækvivalens
 - Samme indkodning for positive værdier
- Unikke
 - Hver bit mønster repræsenterer én unik integer værdi
 - Hvert representabel integer har en unik bit indkodning
- \Rightarrow Vi kan invertere afbildingen
 - $U2B(x) = B2U^{-1}(x)$
 - Find bit mønster, som giver x i unsigned int
 - $T2B(x) = B2T^{-1}(x)$
 - Find bit mønster, som giver x i two's comp.

Bemærking: Præcision

- En maskine med max ordlængde w kan godt operere på større tal end ordlængden direkte tillader
 - Fx 8-bit micro-controller kan godt addere `int_32` (men ikke i eet hug)
 - Compiler genererer den nødvendige serie af instruktioner
- Der findes program biblioteker, der understøtter beregninger med vilkårlig præcision
 - Begrænset af RAM.
 - Sprog: Ruby/Python integers
 - Prøv det.
 - IKKE indbygget i maskinen!
 - Væsentligt langsommere

Kontertering mellem
Signed and unsigned

Konvertering imellem Signed & Unsigned

- Mapping imellem unsigned og two's complement værdier:
 - bevar bit repræsentation og genfortolk
 - $x \neq ux$

Konvertering Signed ↔ Unsigned

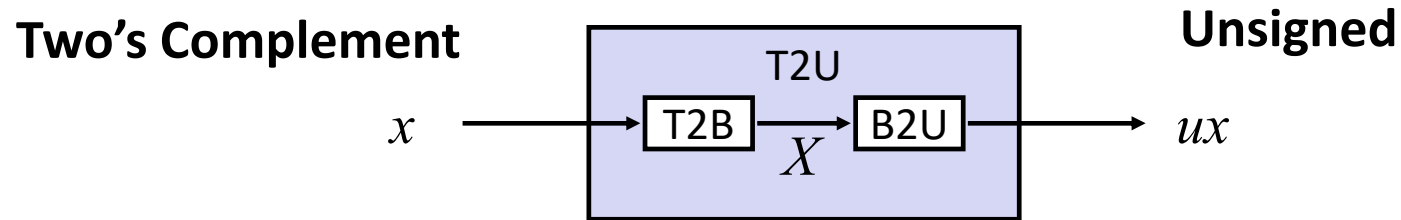
Bits	Signed		Unsigned
0000	0		0
0001	1		1
0010	2		2
0011	3		3
0100	4		4
0101	5	→ T2U →	5
0110	6		6
0111	7	← U2T ←	7
1000	-8		8
1001	-7		9
1010	-6		10
1011	-5		11
1100	-4		12
1101	-3		13
1110	-2		14
1111	-1		15

Konvertering Signed ↔ Unsigned

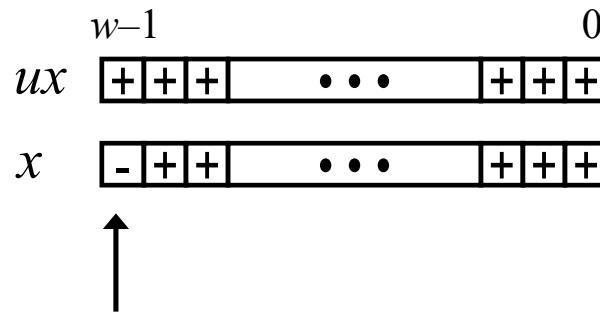
Bits	Signed		Unsigned
0000	0	↔ =	0
0001	1		1
0010	2		2
0011	3		3
0100	4		4
0101	5		5
0110	6		6
0111	7		7
1000	-8	↔ +/- 16	8
1001	-7		9
1010	-6		10
1011	-5		11
1100	-4		12
1101	-3		13
1110	-2		14
1111	-1		15

Konvertering mellem Signed og Unsigned

Bevar samme bit-mønster

Stor negativ vægt: -2^{w-1}

bliver

Stor positiv vægt: 2^{w-1}

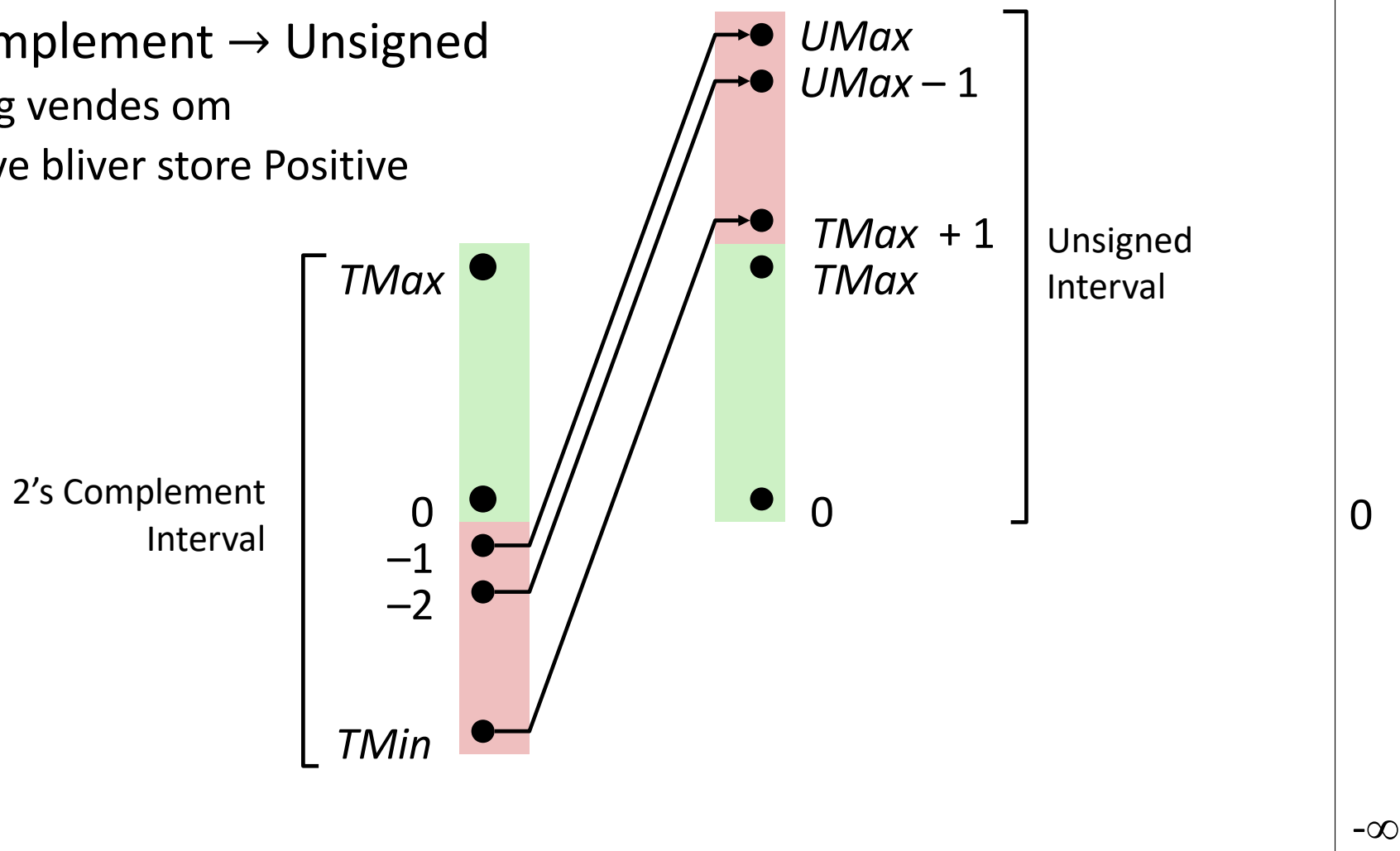
Difference: $2 \cdot 2^{w-1} = 2^w$

$$ux = \begin{cases} x & x \geq 0 \\ x + 2^w & x < 0 \end{cases}$$

Visualisering af konvertering

- Two's Complement \rightarrow Unsigned
 - Ordning vendes om
 - Negative bliver store Positive

Type konvertering i "C"

Onde men vigtige teknikaliteter.

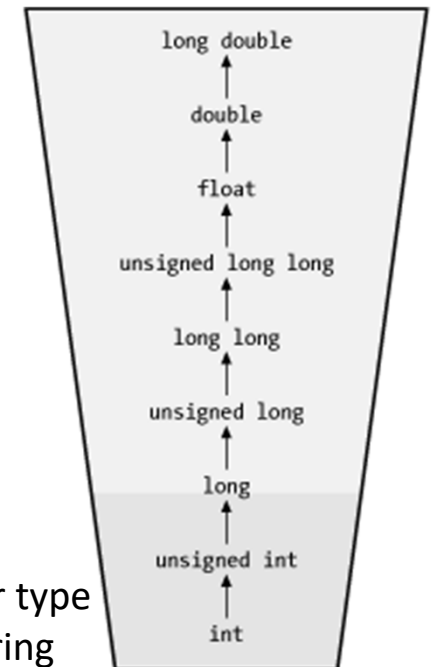
- Konstanter
 - Er som udgangspunkt signed integers
 - Unsigned, gennemtvinges med endelsen "U"
 - 0U, 4294967259U
- Casting
 - Type konvertering (casting) mellem signed and unsigned gør det same som U2T og T2U
- Implicit typekonvertering (casting) forekommer
 - i udtryk, især blandede
 - ved assignment, og
 - procedure kald

```
tx = ux;
```

```
uy = ty;
```

```
int tx, ty;  
unsigned ux, uy;  
tx = (int) ux;  
uy = (unsigned) ty;
```

Jfv C sprogets regelsæt for type konvertering og promovering

Nogle sprog, fx Java, har kun ints.

Konklusion: Do not mix!

PP2.21

Overraskelser ved kontertering

- Evaluering af udtryk
 - I et udtryk med en blanding af unsigned og signed ints, bliver ***signed værdier implicit konverteret til unsigned!!!!!!***
 - Det inkluderer sammenligninger: <, >, ==, <=, >=
 - Eksempel med W = 32: **TMIN = -2,147,483,648 , TMAX = 2,147,483,647**

Konstant ₁	Konstant ₂	Relation	Evaluering
0	0U	==	unsigned
-1	0	<	signed
-1	0U	>	unsigned!
2147483647	-2147483648	>	signed
2147483647U	-2147483648	<	unsigned!
-1	-2	>	signed
(unsigned) -1	-2	>	unsigned
2147483647	2147483648U	<	unsigned
2147483647	(int) 2147483648U	>	signed!

Eksempel på sikkerhedshul

```
/* Kernel memory region holding user-accessible data */
#define KSIZE 1024
char kbuf[KSIZE];

/* Copy at most maxlen bytes from kernel region to user buffer */
int copy_from_kernel(void *user_dest, int maxlen) {
    /* Byte count len is minimum of buffer size and maxlen */
    int len = KSIZE < maxlen ? KSIZE : maxlen;
    memcpy(user_dest, kbuf, len);
    return len;
}
```

- Svarende til kode fundet i FreeBSD's implementation af **getpeername**
- Der er hære af "smarte" mennesker, som søger sådanne sikkerhedshuller

Typisk Brug

```
/* Kernel memory region holding user-accessible data */
#define KSIZE 1024
char kbuf[KSIZE];

/* Copy at most maxlen bytes from kernel region to user buffer */
int copy_from_kernel(void *user_dest, int maxlen) {
    /* Byte count len is minimum of buffer size and maxlen */
    int len = KSIZE < maxlen ? KSIZE : maxlen;
    memcpy(user_dest, kbuf, len);
    return len;
}
```

```
#define MSIZE 528

void getstuff() {
    char mybuf[MSIZE];
    copy_from_kernel(mybuf, MSIZE);
    printf("%s\n", mybuf);
}
```

Ondsindet brug

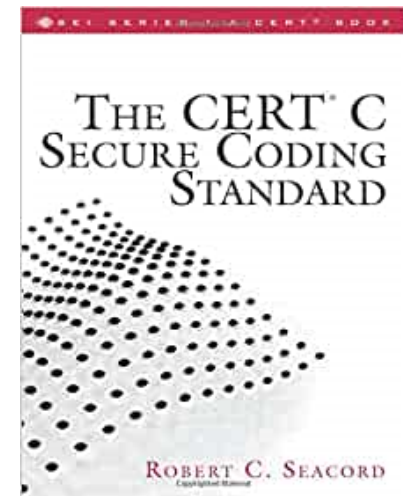
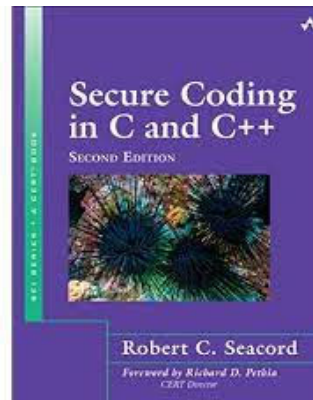
```
/* Declaration of library function memcpy */  
void *memcpy(void *dest, void *src, size_t n);  
/* stddef.h:size_t -> unsigned int */
```

```
/* Kernel memory region holding user-accessible data */  
#define KSIZE 1024  
char kbuf[KSIZE];  
  
/* Copy at most maxlen bytes from kernel region to user buffer */  
int copy_from_kernel(void *user_dest, int maxlen) {  
    /* Byte count len is minimum of buffer size and maxlen */  
    int len = KSIZE < maxlen ? KSIZE : maxlen;  
    memcpy(user_dest, kbuf, len);  
    return len;  
}
```

```
copy_from_kernel(mybuf,-528);  
int len=-528; //=4294966768 unsigned  
memcpy(mybuf,kbuf, 4294966768);
```

```
#define MSIZE 528  
  
void getstuff() {  
    char mybuf[1000*MSIZE];  
    copy_from_kernel(mybuf, -MSIZE);  
    . . .  
}
```

Programmering af sikre systemer:

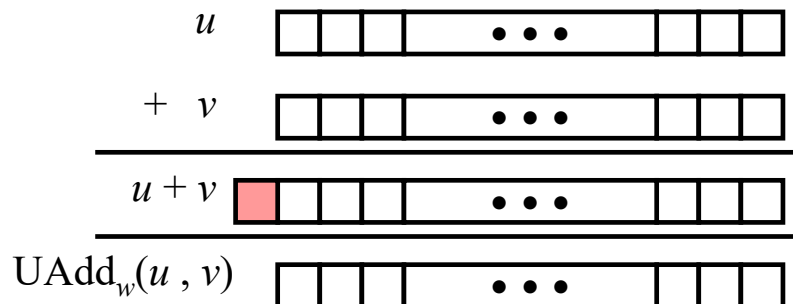
Aritmetik og over-/under-flow

Unsigned Addition

Operander: w bits

Sande Sum: $w+1$ bits

Menten (Carry) kasséres:
 w bits

- Overløb, men veldefineret
 - Implementerer **Modular Aritmetik**
 - $UAdd_w(u, v) = (u + v) \bmod 2^w$
 - Bevarer normale regne-regler for addition af heltal ("Abelsk gruppe")!

Tallet bliver for stort til repræsentation med det givne antal bits!

Ex, $w=4$, $8+11=19$
 1000
 + 1011

 10011 // $19 \bmod 2^4 = 3$

I DSP bruges også "saturated" aritemtik:

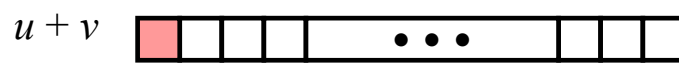
- bevarer største værdi: $1000+1011=1111$
- Resultat bliver numerisk tættest på sande sum
- Distributive og associative love gælder ej

Two's Complement Addition

Operander: w bits

Sande sum: $w+1$ bits

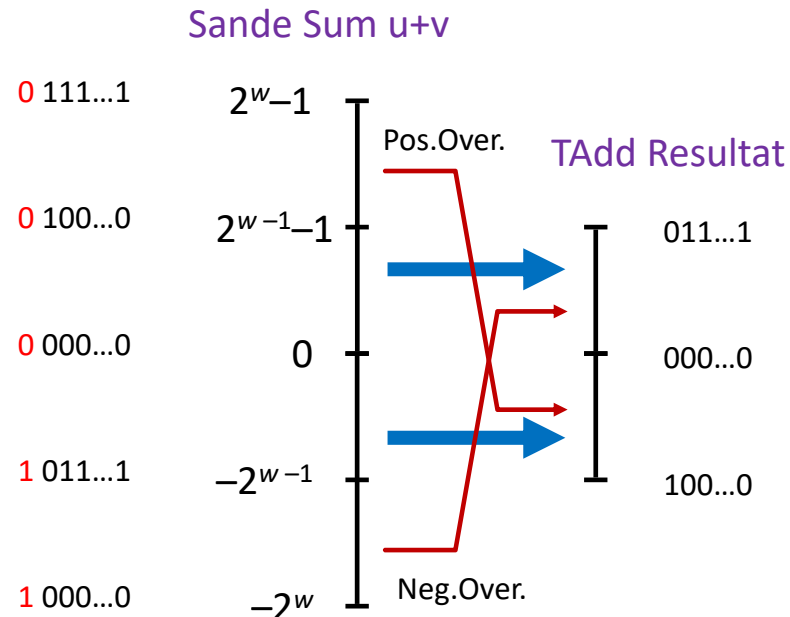

Menten (Carry) kasséres:
 w bits

• Overløb (Overflow)

- Sande sum kræver $w+1$ bits
- Msb mistes
- Resterende bits behandles som Two's comp. Integer
- "Abelsk gruppe"

-2^w ved positive overløb

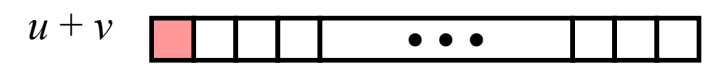
$+2^w$ ved negativt overløb

Two's Complement Addition

Operander: w bits

Sande sum: $w+1$ bits

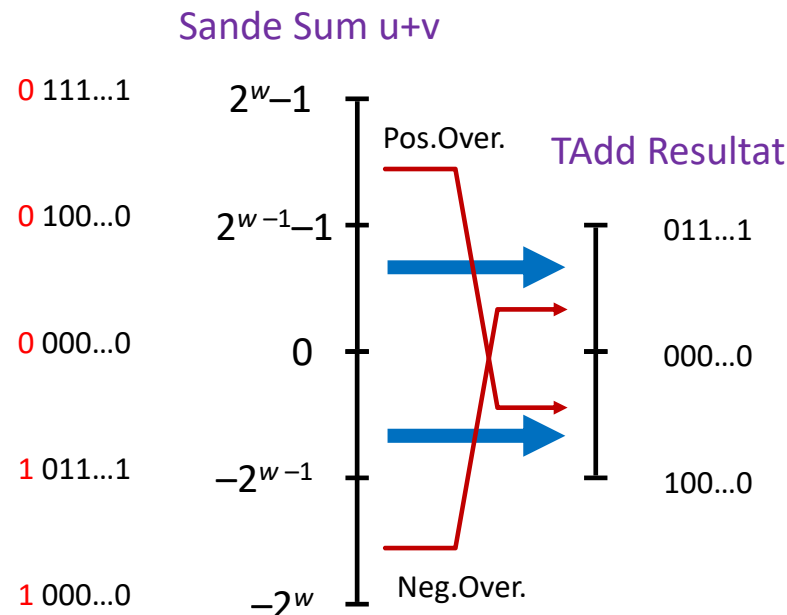

Menten (Carry) kasséres:
 w bits

• Overløb (Overflow)

- Sande sum kræver $w+1$ bits
- Msb mistes
- Resterende bits behandles som Two's comp. Integer
- "Abelsk gruppe"

SIGNED Positivt overløb

Ex, $w=4$, $7+5=12$

0111

+ 0101

1100 = -4

NB: $12 - 2^4 = -4$

SIGNED Negativ overløb

Ex, $w=4$, $-7 + -5 = -12$

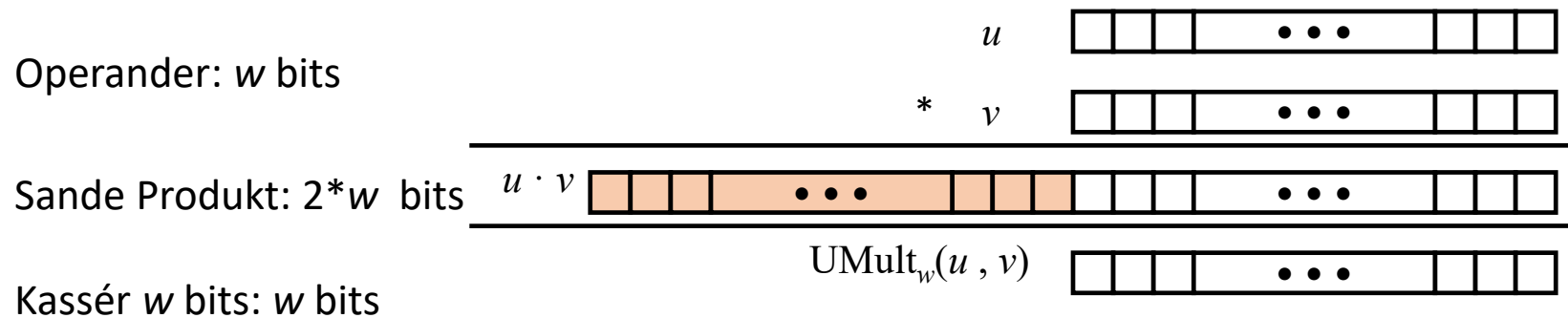
1001

+ 1011

~~1~~0100 = 4

//NB: $-12 + 2^4 = 4$

Unsigned Multiplikation i C

- Standard Multiplikations-operation
 - Ignorer de w mest betydende bits
- Effekt: Modular Aritmetik

$$\text{UMult}_w(u, v) = u \cdot v \bmod 2^w$$

Shifting

“Høk æ Hak” operationer (Shift-operations)

høk æ hak' er vendelbomål for at flytte sig en smule

PP2.16

- Venstre skifte: $x \ll y$
 - bit-vektoren x forskydes y positioner mod venstre
 - Ekstra bits til venstre smides væk
 - Fyldes med 0 til højre
- Højre skifte: $x \gg y$
 - bit-vektoren x forskydes y positioner mod højre
 - Ekstra bits til højre smides væk
 - Logisk skift
 - Fyldes med 0 til venstre
 - Aritmetisk skift
 - Gentag msb til højre

w=8

Argument x	01100010
$\ll 3$	00010000
Log. $\gg 2$	00011000
Arith. $\gg 2$	00011000

Argument x	10100010
$\ll 3$	00010000
Log. $\gg 2$	00101000
Arith. $\gg 1$	11010001
Arith. $\gg 2$	11101000

Bemærkning:

- Der er kun det antal pladser som der er!!
- Præcedens!
 - Advarsel! De binære operatorer har lav præcedens
 - $a \ll 3 + b \ll 2$ samme som $a \ll (3 + b) \ll 2$
 - $a \& 3 \neq 0$ samme som $a \& (3 \neq 0)$
 - Sæt PARANTESER!
- Skifte er udefineret er udefineret når antallet af pladser, der skal skiftes, overstiger antal bit i data-typen.
 - `Int32_t x; x>>33;` er udefineret!
 - $x \gg m$ implementeres typisk som $x \gg (m \% \text{word_size})$
 - Defineret sådan i Java.
- En C-compiler anvender “typisk” aritmetisk shift ved signed værdi og logisk ved unsigned; pas på promoveringsregler!
- I Java findes operatoren ‘>>>’ til logisk/unsigned right shift

Fra Eksamen F17:

Antag $w=8$ bit: beregn $222_{10} \ll 3$

$222 = 11011110 \ll 3$

~~110~~ 11110000 = **F0**

IKKE 6F0

Potens-af-2 Multiplikation vha. skiftning (shift)

- Multiplikation med operand, som er en potens af 2:
 - $u \ll k$ giver $u * 2^k$
 - Både signed og unsigned
- FX.: $k=1, u=4$
 - $4 * 2^1$ unsigned: $0100 \ll 1 = 1000 = 8$
 - $-4 * 2^1$ signed: $1100 \ll 1 = 1000 = -8$
- Eksempler
 - $u \ll 3 == u * 8$
 - $(u \ll 5) - (u \ll 3) == (u * 32) - (u * 8) == u * 24$
- De fleste maskiner udfører shift og add hurtigere end multiplikation
 - Compiler genererer selv denne form for kode automatisk

Potens-af-2 division vha. skiftning (Shift)

- Beregning af kvotient, hvor divisor er potens-af-2
- Unsigned
 - $u \gg k$ giver $\lfloor u / 2^k \rfloor$
 - Bruger logisk skifte

	Matematisk Division	Beregnet	Hex	Binary
x	15213	15213	3B 6D	00111011 01101101
x >> 1	7606.5	7606	1D B6	00011101 10110110
x >> 4	950.8125	950	03 B6	00000011 10110110
x >> 8	59.4257813	59	00 3B	00000000 00111011

```
printf("%u\n", 15213/16);
-> 950
```

- Signed
 - C udtrykket $u \gg k$ giver $\lfloor u / 2^k \rfloor$
 - Bruger aritmetisk shift
 - $1000 \gg 1 = 1100$ // -8/2=-4
 - Afrundingsproblem: -3/2 burde give -1, ikke -2,
 - $1101 \gg 1 = 1110$ = -2
 - Fix: se lærerbogen s. 142

```
printf("%d\n", -3/2);
-> -1
```

Resumé

- Two's complement
- Overløb
- Grundlæggende regler ved konvertering mellem Signed \leftrightarrow Unsigned
 - Bit mønstret bevares
 - Men genfortolkes som den nye type
 - Kan have overraskende effekter: addition or subtraktion af 2^w
- Hvis udtryk indeholder både signed og unsigned integers
 - **int** konverteres til **unsigned**!!